

פקודי

ס'איז אבער ניט גלאטיק: וויבאלד די דריטע דיעה האט ניט קיין שייכות צו דעם משכן ומקדש וכניסת הארון למ-קומו, תוכן הענין איז זהר דא, האט דער זהר בכלל ניט געדארפט ברענגען דעם פירוש דא? סתם פירוש איז פסוק זאת מנוחתי זיינען געוויס דא כ"כ.

אויך — בנוגע די ערשטע צוויי דיעות איז מובן אז דער חילוק איז ניט נאָר ווער עס האט געזאגט, "זאת מנוחתי עדי עד", וכדמוכח פון דעם וואס בתחילת הענין איז זהר שטייט אז, "שפירו דעלמא וחיו דעלמא" האט זיך ניט געזען, "בעלמא עד דאתבני ואתקם משכנא ועאל ארונא לגו קדשא", און פון דע-מאלט אן, "אתחזי חיו דכלא בעלמא ואתתקן עלמא ואולי בההוא משכנא ובההוא ארונא", ביז עס איז געקומען, "לההיא נקודה דאיהו יפה נוף חדוה דכלא (דער מקום פון אבן השתי) כיון דמטי להתם כדון פתח ארונא ואמר", — אויב ר' ייסא קומט זאגן אז ניט דער ארון האט דאס געזאגט נאָר, "כנסת ישראל", האט ער בלויז געדארפט זאגן, "האי קרא כנסת ישראל אמרה לי", פון דעם וואס ער איז כופל, "בשעתא דאת-בני כי מקדשא ועאל ארונא לאתרי" איז מובן אז ער איז מוסיף נאָך אן ענין בזה, אז דאס איז פארבונדן (ניט נאָר מיט דעם ארון עצמו נאָר אויך) מיט דעם זמן דאתבני בי מקדשא.

ד.ה. דער חילוק פון די דריי דיעות איז סיי ווער עס האט געזאגט, "זאת מנוחתי עדי עד" — דער, "ארון", "כנסת ישראל" אדער, "קוב"ה"; און סיי אויף וואס דאס איז געזאגט געווארן: אויף מקומו (קד"ה ק — אויף דעם אבן שתי),

א. אין זהר בפרשתנו שטייט, אז ווען דער ארון איז געקומען למקומו (אויף דעם אבן שתי²) — "פתח ארונא ואמר³ זאת מנוחתי עדי עד פה אשב כי איתיי". רבי ייסא אמר האי קרא כנסת ישראל אמרה לי בשעתא דאתבני בי מקדשא ועאל ארונא לאתרי. רבי חזקי אמר קודשא בריך הוא אמר לי על כנסת ישראל כד ישראל עבדין רעותי — ווען אידן טוען דעם רצון פון אויבערשטן — דהא כדין קב"ה יתיב על כורסי יקרי וחייס על עלמא וברכה ושלום וחביבותא דכלא אשתכח וכדין אמר זאת מנוחתי עדי עד⁴.

ווי מען לערנט בפשטות, טיילן זיך די דריי דיעות אין זהר אין צוויי: די ערשטע צוויי דיעות זיינען בהתאם צום פשט הכתובים, וואס ריידן וועגן דעם זמן ווען דער ארון איז געקומען למ-קומו⁵,

ס'איז נאָר וואס לויט דער ערשטער דיעה האט דער ארון געזאגט זאת מנוחתי עדי עד, און לדעת ר' ייסא האט דאס כנסת ישראל געזאגט,

לויט דער דריטער דיעה אבער, האט דאס ניט קיין שייכות לכאורה צו פשטות ענינים של הכתובים, ווען דער ארון איז געקומען למקומו אין קדש הקדשים.

(1) רכב, ב.

(2) ראה שם בזהר לפני זה. ובאה"ח לזהר: עד דמטי לההוא נקודה שהיא בית עולמים.

(3) תהלים קלב, יד.

(4) ראה אור החמה. מקדש מלך. לקוטי לוי יצחק לזהר — שג' דיעות כאן.

(5) ראה מלכים א ח — הקאפיטל ע"ד הבאת הארון למקומו, שבו נתיקם מאמר דוד בתהלים (שם, ג"י). וראה הערה הבאה.

אויבערשטן, בלשון הרמב"ם, בית . .
מוכן להיות מקריבים בו הקרבנות וחור
גגין אליו שלש פעמים בשנה, וואס
דער ענין האט זיך אויפגעטאן (בעיקר)
„בשעת דאתבני בי מקדשא ועאל
ארונא לאתרי" און אידן האבן דעם בית
המקדש לעבודה כו', און דערפאר איז
כנס"י אמרה.

און לדעת ר' חזקיה איז דער עיקר
הענין פון משכן ומקדש — „ושכנתי
בתוכם", די מנוחה פון דעם אויבערשטן
איז פארבונדן דערמיט וואס ער איז
שוכן צווישן (אין) אידן¹⁰, און דעריבער
לערנט ער אז „קביה אמר לי על כנסת
ישראל".

(8) ריש הל' ביהב"ח.

(9) ל' הרמב"ם בסהמ"צ מע כ: שצונו לבנות
בית הבחירה לעבודה בו יהי ההקדשה והבערת
האש תמיד ואליה תהי ההליכה והעלי לרגל הקדוש
בכל שנה. והוא אמרו יתעלה ועשו לי מקדש.
ושם שורש יב: כמו ועשו לי מקדש כו' והוא שיהי
לנו בית מוכן ובאו אליו ויחוגו בו ובו תהי ההקדשה
ובו יהי הקדוש במועדים.

ולהעיר שבכל המקומות (הל' ביהב"ח שם, סהמ"צ
שם ובשורש יב, מנין המצות בריש ספר היד) הביא
מהכתוב רק, ועשו לי מקדש (ולא סיומו —
„ושכנתי בתוכם") — ראה לקמן בפנים. כן להעיר
שהל' ביהב"ח הכניס הרמב"ם והעמיד בריש
והתחלת „ספר עבודה".

וראה בביאור דעת הרמב"ם והרמב"ן — לקו"ש ח"ד
ע' 1346. ח"י"א ע' 120 ואילך. חל"צ ע' 192 ואילך. ועוד.

(10) ראה בכ"מ במדרשי חזיל עה"פ שם: שמור
רפליג. פליד, ג. תנחומא (באבער) בחוקותי ה. נשא
יט. סדר עולם רבה פס"ז. ובכ"מ.

(11) ראה פרשי' לתהלים שם ריש מזמור קלג
(שבא בהמשך למזמור שלפניו (פסוק יג ואילך): כי
בחר ה' בציון ארץ למושב לו זאת מנוחתי עדי עד:
הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד, כששב
הקב"ה בבית הבחירה עם ישראל הקרוין אחים
ורעים ויהי גם הוא יחד עמהם.

(*) כ"ה בסהמ"צ פנינו. ובהוצאת הרי"ח העליר
והר"י קאפאח: בית עבודה.

זמן בית המקדש, אדער זמן דישראל
עבדין רעותי.

מ'דארף אבער פארשטיין:

(א) דעם תוכן החילוק צווישן די
ערשטע צוויי דיעות: וויבאלד אז לויט
ביידע דיעות רעדט זיך דא וועגן דעם
זעלבן זמן וענין — „ועאל ארונא
לאתרי" — וואס איז דער תוכן החי'
לוק פון דער אמירת ארונא אדער —
כנס"י?

(ב) וואס איז נוגע אין דער ערשטער
דיעה די הקדמה וועגן דעם בנין המשכן
„ועאל ארונא לגו קדשא" אין משכן, ווי
באלד אז דער פסוק „זאת מנוחתי עדי
עד" רעדט וועגן דעם אנקומען פון ארון
אין ביהמ"ק כו'.

ב. והביאור: דער חילוק צווישן די
דריי דיעות איז — וואס איז דער עיקר
הענין אין משכן ומקדש:

לדיעה הא' איז (בלשון הרמב"ן)
„עיקר החפץ במשכן הוא מקום מנוחת
השכינה שהוא הארון". און דעריבער
האלט די דיעה אז „פתח ארונא ואמר
זאת מנוחתי עדי עד", ווען ער איז
אנגעקומען למקומו בקה"ק.

לדעת ר' ייסא איז דער עיקר הענין
פון משכן ומקדש — אז אידן זאלן האבן
א מקום קבוע צו דינען דעם

(6) משא"כ לעיל בזהר (רכא, ב). „מנוחתו דא בי
מקדשא דכתיב זאת מנוחתי עדי עד", שאינו מדגיש
שהו כש „עאל ארונא לאתרי" כבי מקדשא. ועד"ז
בזבחים קט, א. ירושלמי מגילה ספ"א. מדרש
תהלים יא בתחלתו. שהשיר פ"א, טז (ג). רמב"ם הל'
ביהב"ח פ"א ה"ג. ועוד. אבל במדרש תהלים מזמור
קלב: מנוחה זו ירושלמי וכח"א זאת מנוחתי כו'
ואמאי קרי לו מנוחה ע"ש נחת הארון. ובזבחים (שם,
ב) למי' זו וזו ירושלמי מאי מנוחה מנוחת הארון.
אבל אינו מביא הכתוב זאת מנוחתי. ואכ"מ.

(7) ר"ם תרומה.

אין (ב) ברמז וועגן דעם „משכן שנת-משכן“, ובמילא (ג) אויך וועגן דעם ביהמ"ק דלעתיד —

ווארום וויבאלד דער פסוק אין מרמז דעם חורבן המקדש מיטן לשון „משכן — שנתמשכן“ איז מובן, אז „חורבנין“ איז נישט אז ער (ביהמ"ק ראשון ושני, וואס דער פסוק איז זיי דא כולל ומרמז כאחד — „רמז למקדש שנתמשכן בשני חורבנין“¹⁸) וועט ח"ו בטל ווערן, נאר עס איז אין אז אופן פון משכון: א משכון גייט ארויס פון רשות לווה און געפינט זיך ביים מלוה צייטווייליק און סוף-סוף ווערט ער אומגעקערט צום לווה — אזוי איז אויך בנדו"ד, אז דער מקדש (ראשון ושני) ווערט נאר „נתמשכן (בשני חורבנין)“ און נאכדעם ווערט ער אומגעקערט צו אידן — דער ביהמ"ק הג' דלעתיד.

ד. דער חילוק פון די דריי ענינים — משכן, מקדש, און מקדש דלעתיד:

אין משכן האט זיך אויפגעטאן בעיקר ולכל לראש — די מנוחת השכינה שהוא הארון, וואס עס איז פריער נישט געווען. נאכמער: דער ענין המנוחה („מנוחתי“) פון דעם ארון איז אז אופן קבוע איז גע-ווען בעיקר אין משכן, וואו דער ארון איז געווען במקומו דעם גאנצן משך זמן פון קיום¹⁹ המשכן; משא"כ אין די בתי מקדש — אין מקדש שני איז דער ארון מלכתחילה נישט געווען²⁰, און אין מקדש ראשון איז דער ארון נישט געווען כל זמן

וויבאלד אבער אז אלו ואלו דברי אלקים חיים¹², און נאכמער

בנדו"ד, בנוגע דיעות וואס ברענגען זיך אין זהר, וואס „לית תמן לא קשיא כ' ולא מחלוקת“¹³ — איז י"ל, אז מר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי. ד.ה. נישט נאר אז אלע דריי דיעות זיינען (אמת ווייל זיי זיינען אלע) דא אין מקדש, נאר זיי זיינען אלע דא באופן עיקרי ובפועל — נאר זיי ריידן וועגן דריי באזונדערע זמנים, כדלקמן.

ג. אין דעם ענין פון מקדש זיינען דא בכללות דריי זמנים (וענינים): המשכן¹⁴, ביהמ"ק בירושלים (הא' והב'), ביהמ"ק דלעתיד — דער בית שלישי.

און ווי ס'איז אויך מבואר ומרומז אין דברי חז"ל¹⁵ אויף התחלת פרשתנו¹⁶ „אלה פקודי המשכן משכן העדות“ — „המשכן משכן שני פעמים רמז למקדש שנתמשכן בשני חורבנין“¹⁷. קומט אויס, אז דער פסוק רעדט דא: (א) אין מקרא יוצא מידי פשוטו — וועגן דעם משכן,

(12) עירובין יג, ב.

(13) זח"ג (רע"מ) קכד, ב. אגה"ק סכ"ז.

(14) דפשיטא שכולל משכן שילה. וצ"ע בנוגע נוב וגבעון — דהארון לא ה' שם, ודין במה להם (זבחים ק"ב, ב. תוספתא שם ספ"ג).

(15) פרש"י ריש פרשתנו. תנחומא פרשתנו ב. שמור פניא, ג.

(16) ולהעיר, שחוקי ההפטורה (מ"א ח) דפרשת גוי [שההפטורה היא „מענין הפרשה“ — טוש"ע ודאדא"ז אר"ח ר"ס רפד. טור ורמ"א שם סתכ"ח (ס"ח)] הוא הבאת הארון אל מקומו, ואשר עי"ז נעשה „מכון לשבתך עולמים“ (שם, יג).

(17) ראה בארובה לקו"ש ח"א ע' 175 ואילך. חט"ז ע' 465 ואילך. ושי"נ.

(18) לשון רש"י. ובשמור ותנחומא שם רק „שנתמשכן שני פעמים“. וראה יפ"ת שם. וראה הלשון בשמור פליא. ירד. תנחומא ויקהל ט.

(19) דבנסוע המשכן — הרי כל המשכן נפרק.

(20) יומא כא, ב.

(*) ע"ד הרגיל למבד כשר"ח אדר (הסמוך לניסן) חל בשבת (כבשנה זו) שקורין פרשת שקלים — כי חשאו ומפטרין ביהודע (מגילה ז, א. רמב"ם הל' תפלה פ"ג, ה"ב. טוש"ע אור"ח ר"ס תרפה).

זיי זיינען געקומען זאגט מען²⁶ „כי לא באתם גו' אל המנוחה ואל הנחלה“.

אין דער צווייטער דיעה אין זהר איז דער מדובר וועגן דעם זמן המקדש — „בשעתא דאתבני בי מקדשא ועאל ארונא לאתרי“, וואס דעמאלט איז גע- ווארן דער מקום ובנין קבוע פאר השראת השכינה, ובמילא זיינען אידן אנגעקומען „אל המנוחה ואל הנחלה“, א מקום קבוע מוכן פאר עבודה. ובלשון הרמב"ם²⁷: כיון שנבנה המקדש בירו- שלים נאסרו כל המקומות כולן לבנות בהן בית²⁸ לה' כו' ואין שם בית לדורי הדורות אלא בירושלים בלבד ובהר המורי שבה נאמר ויאמר דוד כו' וזה מזבח לעולה לישראל ואמר²⁹ זאת מנוחתי עדי עד³⁰.

אין דער דריטער דיעה רעדט זיך — עכ"פ מרומז (און — שלימות דביהמ"ק) — וועגן ביהמ"ק הג' דלעתיד³¹. אין דעם זמן ווען די אידן וועלן אויספירן בשלימות דעם רצון און כוונה פון דעם אויבערשטן — „כד ישראל עבדין רעותי“, בשלימות — וועט דער בית זיין א בית נצחי, ער וועט קיינמאל נישט

שהי' קיים, ווייל (בסוף זמנו) „גנוז יאשיהו“³².

דאס איז בנוגע דעם ארון. משא"כ דער ענין המנוחה בכללות המשכן והמקדש, איז אדרבא: דעם משכן האט מען מטלטל געווען ממקום למקום, ער ווערט אנגערופן אהל, ביי אים איז נישט געווען דער ענין הקביעות³³ והמנוחה, משא"כ אין די בתי מקדש, זייער בנין איז געווען קבוע במקום אחד³⁴.

די ב' בתי מקדש אבער זיינען נישט גע- ווען — בנינים נצחיים, זיי זיינען צוגע- נומען געווארן בא אידן (כאטש דער מקום איז געבליבן בקדושתו, „שכינה אינה בטילה“³⁵).

דער בית השלישי אבער וועט זיין א בנין נצחי.

ה. ועפ"י יש לבאר די דריי דיעות אין זהר: די ערשטע דיעה „פתח ארונא ואמר זאת מנוחתי עדי עד“ קומט בהמשך צו דעם וואס „אתבני ואתקם משכנא ועאל ארונא לגו קדשא“, ווייל דער ענין המנוחה וואס איז זיך מתייחס (בעיקר) צום ארון, איז התחלתו ועיקרו האט זיך אויפגעטאן בהמשכן³⁶, אבער דאס איז נישט קיין מנוחה בשייכות צום בית (משכן) גופא, און דעריבער איז בנוגע אידן (צו וואס פאר אן ארט ובית

26 ראה יב, ט.

27 הל' ביהבית פ"א ה"ג. וראה בארוכה בביתא דברי רמב"ם אלה לקו"ש חט"ז ע' 466 ואילך.

28 משא"כ במת אלי' בהר הכרמל. ולהעיר מבנין חנוני (מנחות בסופה. ראה אנצ" תלמודית בערכו. ושי"ן). וראה אהיה חקת ע' תתיב ואילך.

29 ועד"ז הוא בשהשיר ובתורא שם בהעלוי דביהמ"ק לגבי המשכן — „משנבנה ביהמ"ק זאת מנוחתי עדי עד“.

30 ובפרטיות י"ל שזהו החילוק בין מקדש הא' ומקדש שני, דבית שני ה"י גדול בבנין ובשנים (מנוחה ונחלה) מן הראשון (ב"ב ג, סע"א ואילך). וראה בכנה"ל לקו"ש חט"ז ע' 62 ואילך. ושי"ן.

31 וראה החילוק בין משכן, ביהמ"ק ומקדש דלעתיד (כל' החסידות) לקו"ש חט"ז ע' 17 ואילך.

21 דה"ב לה, ג. יומא נב, כ. ושי"ן. רמב"ם הל' בית הבחירה רפ"ד. ובפרט דל(סתמא דגמ') דעת רשב"י (שם נג, סע"ב) — מארי' דספר הזהר — הארון גלה לבבל.

22 ובלשון הרמב"ם ריש הל' ביהבית: והי' לפי שעה שנאמר כי לא באתם גו'.

23 ראה ש"ב ז, ו. פרש"י שם. שהשיר פ"א, טז (ג). וזחי' רמא, א. תו"א ר"פ ויגש.

24 ראה רמב"ם הל' ביהבית ספ"ו.

25 ראה בארוכה רמב"ן שם. ובפירושו לעקב י, ה.

כנס", קוב"ה — זיינען דאס ניט קיין באזונדערע זאכן, נאר — איין המשר.

וועט מען דאס פארשטיין בהקדם דיוק הלשון אין דער דריטער דיעה, וואס ער איז א) מאריך, דהא כדין יתיב על כורסי יקר' וחייס על עלמא וברכה ושלום וחביבותא דכלא אשתכח" — ועוד ב) לכאורה וואס איז דער ענין נוגע דא? — דא רעדט זיך דאך אז קוב"ה זאגט, "זאת מנוחתי עדי עד" (נאר) "על כנסת ישראל" און ניט בשייכות צו דער וועלט בכללות.

ז. דער ביאור בזה: "פתח ארונא ואמר זאת מנוחתי עדי עד כו" איז די עבודה פון תורה³⁵ כמובן, דאס איז דאך כל הענין של הארון — "אין בארון רק שני לוחות האבנים"³⁶; און די שלימות פון תורה איז בשעת דער עסק התורה איז אין אן אופן פון מנוחה און עס זיינען ניטא קיין ענינים המבלבלים — כמרזל³⁷, "לא ניתנה תורה לדרוש אלא לאוכלי המן". און ווי גערעדט פיל מאל הפי', אז בכדי צו פארשטיין און "נעמען" תורה כדבעי, דארף מען זיין פריי פון אלע טרדות המבלבלות, בדוגמת אוכלי המן.

בשעת דער לימוד התורה איז כדבעי, איז גדול לימוד שמביא לידי מעשה³⁸, תורה קומט אראפ אין מעשה המצות און פועל'ט אז דאס זאל זיין בשלימות, וואס דערמיט טוט זיך אויף דער בירור פון וועלט — און דאס דריקט זיך אויס אין דעם וואס, "אתבני בי מקדשא וכו'": עס ווערט אויפגעבויט אין וועלט א בנין

צוגענומען ווערן פון אידן, און דע-מאלט זאגט "קוב"ה על כנסת ישראל" — "זאת מנוחתי עדי עד", ווארום די השראה פון דעם אויבערשטן צווישן אידן איז אין אן אופן פון "מנוחתי עדי עד", א מנוחה ונחלה נצחית בגילוי³².

ו. כשם ווי דאס איז בנוגע דעם משכן, בית המקדש (הא' והב') און בית שלישי אז דאס זיינען ניט קיין בא-זונדערע ענינים, נאר איין ענין והמשך: די מצוה (ל' יחיד) פון ועשו לי מקדש האט זיך אנגעהויבן און מען האט איר מקיים געווען בבנין המשכן, ממשיך³³ געווען בביהמ"ק הא' והב' און בש-לימותה³⁴ כמצות רצונך וועט עס זיין בבנין בית השלישי בב"א.

עד"ו איז דאס אויך בנוגע די פרטים וואס ער איז מדגיש אין זהר — די מנוחה בשייכות צום ארון, ביהמ"ק,

(32) ראה ההמשך בזהר כאן שמדמה ומשוה עבודת ומלאכת המשכן ד.אשלימת מגרמה ותכל כל עבודת משכן אהל מועד (פרשתנו לט, לב) כגוונא דא ויכולו השמים והארץ כו ויכל אלקים ביום השביעי כו' (בראשית ב, אב) עיי"ש. וראה אוה"ת (ויצא קצו, א) וביאורי הזהר להצ"צ (ע' קא), שמקשר המנוחה כו' דביהמ"ק עם המנוחה דשבת. ועפ"י יל דהג' בחי' מנוחה הנ"ל הם מעין ודוגמת הג' בחי' שביטה ומנוחה דשבת — ראה לקרי' בהר מב, ג ואילך. סידור קפת, א ואילך. המשך תרס"ו ע' תקמג ואילך. המשך תעריב ח"ב דיה ראה אנכי (ע' אק) ומאמרים שלאח"ז. דיה את שכתותי הישית (ע' 80 ואילך).

(33) ראה לעיל ע' 149-150. וש"נ. ולהעיר מצפעי' עה"ת פרשתנו מ, ט.

(34) דשלימות הדברים מהם נבנה ביהמ"ק ושלימות הבונים — יהי לעת"ל דוקא (תורת חיים ר"פ ויחי. המשך וככה פיר' ואילך).

(35) ראה אוה"ת שם קפו, א בשוה"ג.

(36) מ"א ח, ט. וראה דה"ב ה, י"ד.

(37) מכילתא ר"פ בשלה. שם טז, ד.

(38) קדושין מ, ב. בי"ק יו, א.

(*) שמתחיל "ותח" בוא"ו ולא כהתחלת פ"י הנ"ל. תח"ח בלא וא"ו.

ח. עפ"ז איז אויך מובן בנוגע צו דעם משכן און די בתי מקדשות,

זיי זיינען איין ענין והמשך, וואס האט זיך אָנגעהייבן מיט דעם בנין המשכן, און ס'איז באופן, אז די בתי מקדשות בריינגען און זיינען גורם דעם ענין און דעם גילוי אין בנין בית השלישי.⁴⁴

וכמודגש אין מאמר רז"ל הנ"ל, רמז למקדש שנתמשכן בשני חורבניו על עונותיהם של ישראל, אז דער אומ-קער פונעם מקדש איז ניט א באזונדער זאך פאר זיך, נאר ווי בא א משכון, וואס דער מכוון פון נעמען און האלטן א משכון איז אויף צו פארזיכערן אז דער לווה וועט אָפגעבן דעם חוב פון פריער.⁴⁵

ד.ה. דער שנתמשכן פון דעם בית המקדש (הא' והב') גופא איז גורם און פארזיכערט אז אידן זאלן זיך פירן כדבעי,⁴⁶ און דעריבער וועט ער צוריק-קומען.

ט. וויבאלד אז דער ציווי ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, וואס דאס איז די מצוה לדורות אויף בויען דעם משכן והבית המקדש איז (בפשוטו ש"מ) גע-זאגט געווארן בנוגע דעם משכן,⁴⁷ איז מובן אז אין דעם משכן גופא זיינען דא בדוגמא (וכעין) די דריי ענינים הנ"ל: משכן, מקדש, בית הג'.

אין הקמת המשכן בפרשתנו⁴⁸ (נאך „ותכל כל עבודת משכן אהל מועד“) זיינען געווען דריי זמנים (וענינים):

קבוע פאר דעם אויבערשטן,⁴⁹ און אין דעם איז דא (כח ופעולת ומציאות ה)תורה (וּעאל ארונא לאתרי").

און דעמאלט, „בשעתא דאתבני“, זאגט כנסת ישראל „זאת מנוחתי עדי עד“ — עס ווערט די (שלימות ה)מנוחה פון אידן, דורכפירנדיק זייער כוונה, וואס אני נבראתי לשמש את קוניי,⁵⁰ דורך קיים רצונו — תורה ומצות

און בשעת „ישראל עבדין רעותי“ איז „קוביה אמר לי על כנסת ישראל . . . זאת מנוחתי עדי עד“, עס ווערט כביכול די שלימות פון קוביה, ווארום „ישראל וקוביה כולא חד“.⁵¹

די ראי' אויף דעם, און וואו דריקט זיך דאס אויס, זאגט דער זהר „דהא כדין קוביה יתיב על כורסי יקרי וחייס על עלמא וברכה ושלום וחביבותא דכלא אשתכח“ — בשעת די מציאות פון וועלט שטערט ניט צו דער עבודה פון אידן — ואדרבה, די הנהגה פון וועלט גופא, אפילו די גשמיות, איז באופן של ברכה ושלום, א מקום מוכשר, מתאים ומסייע צו דער הנהגה פון אידן⁵² — „כדין אמר זאת מנוחתי כו“, דעמאלט ווערט נתגלה אז כנסת ישראל זיינען א „מכון לשבתו ית“, עס פירט זיך אויס די פנימיות הכוונה והענין פון דירה לו ית' „לדור ולשכון בנש"י“⁵³ למטה.

(39) להעיר מלקי"ש ח"ט ע' 67 ואילך. וראה לקי"ש ח"ט ס"ע 438 ואילך.

(40) קדושין בסופה.

(41) ראה זח"ג עג, א. וראה שם צג, ריש ע"ב.

(42) להעיר גם מלקי"ש שם ס"ע 477 ואילך. וכאן החדו"ש וההוספה דלא רק שאין מציאות העולם מעלים ומסתיר על אלקות, אלא שנראה לעיני בשר בהנהגה דגשמיות העולם. ולהעיר מרמב"ם הל' תשובה פ"ט.

(43) המשך תרס"ו ס"ע תסח. וראה תרי"א משפטים עז, ד. אוה"ת שם ע' ארסו. ובכ"מ.

(44) וכן המשכן — שפעל ופוחז בפעם הראשונה חזרת השכינה לארץ לגנוני, וישכנו לעד כו' (ראה באחי לגני ה'שית).

(45) ראה גם יפה תואר לשמור' פליא, ירד.

(46) ראה לקי"ש ח"ט ע' 25 ואילך.

(47) שזוהו פעם הראשונה. ולא הוצרך לחזור עוה"פ עכ"ז בכל (נסיעה ו)חגי, כיון שכבר „פתח“.

ה' מלא את המשכן, וואס דעמאלט איז געווען „וירא כבוד ה' אל כל העם“⁵⁴.

וואס דאס איז מעין המנוחה בביהמ"ק השלישי, וואס „קוב"ה אמר ל' על כנס"י כו' זאת מנוחתי עדי עד" [און ווי עס שטייט אין ספורנו בסוף פרשתנו⁵⁵ אויפן פסוק „ובהעלות הענן מעל משכן: וכ"כ הייתה שריית השכינה קבע במשכן שלא ה' מסתלק כלל משם עד שהיו ישראל צריכים לנסוע וזה לא ה' בשילה ולא בבית ראשון ולא בבית שני],

און אויך במשכן איז דאס געווען בזמן (און פארבונדן מיט) „כד ישראל עבדין רעותי" — בשלימות ווארום דער „תשרה שכינה בכם", האט זיך אויפֿֿֿ געטאן דורך „קרבנותי ועבודתו" ⁵⁶ בשלימותם (וגם) של אהרן.

און דעמאלט ווערט די שלימות המנוחה פון משכן, „משכן העדות — עדות לישראל שויתר להם הקב"ה על מעשה העגל שהרי השרה שכנתו ביניהם" ⁵⁷.

י"ד. און דורך דעם עסק בתורת הבית שבכל הזמנים⁵⁸ — משכן, מקדש ראשון ושני — (תורה), וואס עי"ז, אני מעלה עליהם כאילו הם עוסקין בבנין הבית" און מען באוואַרנט אַז עס זאל נישט זיין „בנין ביתי בטל" (כביאר חז"ל⁵⁹) — (מצות), איז דאס ממחר ומזרז דעם גילוי פון בית הג' בפועל, יגלה ויבוא משמים⁶⁰,

דער זמן פון הקמת המשכן בז' ימי המילואים, וואס כאַטש אַז דעמאלט האָט מען שוין אויפגעשטעלט דעם משכן, אַריינגעטראָגן דעם אַרון וכו' — נישט ווי פריער ווען ס'איז נאָך קיין משכן נישט געווען, נאָר בלויז די מלאכות און עשיות לצורך המשכן, הכנה להקמתו — איז דאס נאָך אַבער נישט געוואָרן קיין קבוע, וואָרום כל שבעת ימי המילואים ה' משה מעמיד את המשכן ומפרקו⁶¹; און כאַטש זיי האָבן דעמאלט געטאָן אַלע עבודות פון ימי המילואים „אין קרוי" עבודה אצל עבודת כהנים" ⁶².

ביום השמיני למילואים „בחודש הראשון גו' באחד לחודש הוקם המשכן" ⁶³ — דעמאלט איז געווען „הקמתו לעמדה" ⁶⁴, און ס'האָט געקענט דערנאָך זיין די עבודה במשכן.

וואָס דער חילוק צווישן די צוויי אופני הקמה דמשכן עצמו, י"ל אַז עס איז בדוגמת ההפרש⁶⁵ צווישן דעם משכן וואָס איז געווען (בעיקר אַ מנוחה פרטית פאַר דעם אַרון, אַבער דער משכן עצמו איז געווען) אַ דירת ארעי — אהל; און בית המקדש, וואָס איז געווען אַ דירת קבע, מקום מנוחה פאַר כנסת ישראל.

נאָך הקמת המשכן בשמיני למילואים (וכמה עבודות), איז ערשט שפּעטער געווען די השראת השכינה צווישן אידן, און ווי ער איז מסיים בפרשתנו⁶⁶, „וכבוד

(54) שמיני ט, כג. ובפרשי שם.

(55) פסוק לו.

(56) פרשי שמיני שם. רמב"ן פרשתנו שם.

(57) פרשי ריש פרשתנו. ובתנחומא כאן:

שהמשכן מעיד שהשכינה בישראל. ועדין בשמור

פניא, ד.

(58) תנחומא צו יד. ובכ"מ.

(59) פרשי סוכה מא, סע"א. ר"ה ל, סע"א. ועוד.

וכ"ה דעת הזהר — ח"א כח, א. ח"ב נט, סע"א, קח,

סע"א. ח"ג רכא, א. ובכ"מ.

(48) ספרי נשא ז, א. ת"כ מכילתא דמילואים

ספ"א. במדב"ר פ"ב, טו. פרשי שמיני ט, כג.

ובכ"מ.

(49) ל' רשי' יומא ג, ב (ד"ה תחלה במקום).

וראה צפצפי ע"ה פרשתנו מ, לא.

(50) פרשתנו מ, יז.

(51) רמב"ן פרשתנו מ, ב. וראה פירושו צו ח, ב.

(52) ראה גם לקו"ש ח"א ע' 181 ואילך. וש"נ.

(53) מ, לד-לה.

עס ווערט גלוי לעיני כל העמים דאָס
וואָס „קוב"ה אמר לי' על כנסת ישראל
כו' זאת מנוחתי עדי עד".

(משיחות ש"פ ויק"פ תשל"ז,
מוצש"ק ויק"פ תשל"ט)

וואָס דעמאָלט וועט זיין כהנ"ל
בשלימות: שלימות התורה (מנוחת
הארוֹן) שלימות עם ישראל („מנוחתי"
פון כנסת ישראל⁶⁰), השם (קוב"ה)
שלם⁶¹,

(באבער) ס"פ תצא. פסיקתא דר"כ ספ"ג. מדרש
תהלים ט, ז. פרשי ס"פ בשלח. ועוד).

60) ולהעיר שגם ארץ ישראל — קרוי' כנסת
ישראל (קהלת יעקב ערך ארץ אות ד').
61) דלעת"ל השם שלם והכסא שלם (תנחומא

הוספות

•

(א) שיחות ה'תשל"ח — ה'תשמ"א

(ב) שיחות ומכתבים

